

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/182/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015201408
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201408.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: X. K. F., bytom V. XXXX/XX, K., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/71/2015-22 zo dňa 12.4.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Sd/71/2015-22 zo dňa 12.4.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6Sd/35/2010-191 zo dňa 06.10.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 2.9.2015 v spojení s rozhodnutím zo dňa 10.11.2015, ktorými odporkyňa podľa § 74 ods. 1 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.") a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia priznala navrhovateľovi vdovecký dôchodok od 30.3.2015 v sume 77,80 € mesačne. Súčasne odporkyňa vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - II. zo dňa 2.9.2015 o určení sumy starobného dôchodku vo výške 180,30 € mesačne a vdoveckého dôchodku vo výške 38,90 € mesačne podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. Následne po podaní opravného prostriedku odporkyňa vydala zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 10.11.2015 s rozšíreným odôvodnením.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 1.6.2015 požiadal odporkyňu o priznanie vdoveckého dôchodku od 30.3.2015. Krajský súd uviedol, že hoci nebohá manželka navrhovateľa nepoberala žiadnu dôchodkovú dávku, „mala by nárok na invalidný dôchodok, pretože ku dňu smrti získala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia (20,2631 rokov) a to s prihliadnutím na doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky v rozsahu (33,2411 rokov dôchodkového poistenia)". Poukázal na názor odporkyne, podľa ktorej ak nebohá manželka navrhovateľa bola k 31.12.1992 (t.j. ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky)

zamestnaná u zamestnávateľa so sídlom na území Českej republiky - PZO TUZEX v Michalovciach, potom by dôchodok mala poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Krajský súd ďalej stručne popísal spôsob určenia sumy invalidného dôchodku odporkyňou a to ako časť teoretickej sumy dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru medzi dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a celkovou dobou poistenia získanou aj podľa právnych predpisov Českej republiky. Krajský súd s poukazom na ustanovenia § 74 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z.z. mal za to, že suma vdoveckého dôchodku bola určená s prihliadnutím na doby poistenia získané v cudzine, a v celom rozsahu sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím odporkyne.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že odporkyňa uplatnila jeho nárok u Českej správy dôchodkového poistenia/zabezpečenia avšak táto vdovecký dôchodok zamietla pre nesplnenie podmienok. Následne odporkyňa rozhodla o priznaní vdoveckého dôchodku v súbehu so starobným dôchodkom navrhovateľa. Námietky navrhovateľa opakovane súvisia s výpočtom výšky sumy invalidného a súvisiaceho vdoveckého dôchodku, kde vypočítaný invalidný dôchodok alebo jej manželky v sume 412,99157821 € bol krátený v pomere 0,30910913 na sumu 127,70 € mesačne a suma vdoveckého dôchodku (60%) čo sa rovná 76,70 € mesačne, po pomernej valorizácii 77,80 € mesačne. Navrhovateľ je toho názoru, že manželke priznali iba necelých 10 rokov dôchodkového poistenia v Slovenskej republike, čím opomenuli zhodnotiť aj ostatných viac ako 20 rokov jej dôchodkového poistenia. Žiada aby mu bol prehodnotený výpočet a to bez krátenia výšky invalidného dôchodku pri zohľadnení celej dôchodkovej poistnej doby (29,3298 rokov), teda priznaná suma 251,19 € (60% zo sumy 412,99157821 € + valorizácia). K uvedenej sume žiada pripočítať starobný dôchodok (vymeraný podľa zákona č. 328/2002 Z.z.) po krátení v sume 90,15 € mesačne.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybnili zákonnosť vydaných rozhodnutí.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani zmenu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v piatej časti O. s. p., sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 246c ods. 1 O. s. p.).

V návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 2.9.2015 v spojení s rozhodnutím zo dňa 10.11.2015, navrhovateľ namietal vdovecký dôchodok vypočítaný z nesprávnej výšky invalidného dôchodku alebo jej manželky.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2, dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť (dôvod na zrušenie v odvolacom konaní), ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Krajský súd v intenciách vyššie uvedených ustanovení O. s. p. nepostupoval. V odôvodnení rozsudku nevysvetlil, ktoré skutočnosti sám považuje za preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil, a ako vec sám právne posúdil. Najmä sa dostatočne podrobne nevysporiadal s otázkou, ktoré roky a prečo boli pri výpočte vdoveckého dôchodku z odpracovaných rokov alebo manželky zhodnotené a následne premietnuté do výpočtu vdoveckého dôchodku a tiež podrobne vysvetlí dôvod určenia voľby vyplácania vyššieho a nižšieho dôchodku pri súbehu starobného a vdoveckého dôchodku navrhovateľa.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O. s. p.

V ďalšom konaní krajský súd opätovne prejedná vec na pojednávaní, na ktoré účastníkov znovu predvolá, preskúma rozhodnutia z hľadiska námietok navrhovateľa a nové rozhodnutie vo veci odôvodní v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p. Súčasne znovu rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.